

DECIZIE

09 noiembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu
Tamara Chișca-Doneva, Iurie Bejenaru
Ion Druță, Nicolae Craiu

examinând, fără înștiințarea participanților la proces, recursul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Vexolding”,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Gospodăriei Țărănești „Nistiriuc Serghei Nicolae” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Vexolding” cu privire la încasarea avansului, dobânzii de întârziere și cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 23 iunie 2016, prin care a fost admis apelul declarat de către Gospodăria Țărănească „Nistiriuc Serghei Nicolae”, casată integral hotărârea Judecătoriei Ciocana mun. Chișinău din 15 decembrie 2015 și pronunțată o hotărâre nouă de admitere a acțiunii,

c o n s t a t ă

La 07 august 2015, GȚ „Nistiriuc Serghei Nicolae” a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Vexolding” cu privire la încasarea avansului, dobânzii de întârziere și cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamanta a invocat că la 16 aprilie 2014 a încheiat cu pârâta contractul de antrepriză nr. 0416/14, potrivit căruia ultima și-a asumat obligația de a proiecta, construi, instala și a transmite până la data de 30 iulie 2014 o hală pentru prelucrarea, depozitarea și păstrarea produselor agricole pe teritoriul s. Petrești, r-l Ungheni. La rândul său, GȚ „Nistiriuc Serghei Nicolae” s-a obligat să achite costul întregului complex de lucrări în valoare de 1 010 000 lei, inclusiv avansul în mărime de 50 000 lei.

Indică GȚ „Nistiriuc Serghei Nicolae” că a doua zi după încheierea contractului, a executat obligația de achitare a avansului, transferând pe contul SRL „Vexolding” suma de 50 000 lei, fapt confirmat prin dispoziția de plată nr. 3 din 17 aprilie 2014. Însă, pârâta nu și-a executat obligațiile contractuale nici în termenii stabiliți în contract, nici până la momentul depunerii cererii de chemare în judecată, inclusiv

obligatia de proiectare a obiectului, care potrivit graficului executării lucrărilor conform contractului de antrepriză urma a fi executată până la 15 mai 2014.

Susține reclamanta că în perioada anilor 2014-2015, SRL „Vexolding” i-a expediat mai multe scrisori prin care a solicitat prelungirea termenului de executare a lucrărilor contractuale și majorarea substanțială a devizului de cheltuieli, invocând necesitatea efectuării unor lucrări suplimentare, însă GȚ „Nistiriuc Serghei Nicolae” nu a acceptat propunerile date și modificarea condițiilor contractuale.

Consideră că neexecutarea contractului de antrepriză nr. 0416/14 este imputabilă în exclusivitate pârâtei, care a manifestat un comportament abuziv, vădit dolosiv și de rea-credință, însoțit de încercări continue de a se îmbogăți fără justă cauză fără executarea vreunei prestații efective din partea sa. În urma neexecutării obligațiilor contractuale, GȚ „Nistiriuc Serghei Nicolae” a fost prejudiciat considerabil prin achitarea avansului și imposibilitatea exploatării halei pentru prelucrarea, depozitarea și păstrarea produselor agricole, construcția căreia reprezintă obiectul contractului.

Menționează GȚ „Nistiriuc Serghei Nicolae” că la 05 iunie 2015 a expediat în adresa SRL „Vexolding” notificare privind rezilierea contractului, solicitând totodată achitarea în decurs de 10 zile calendaristice a avansului achitat în sumă de 50 000 lei, penalitatea în sumă de 181 800 lei, calculată conform pct. 11.3 din contract, dobânda de întârziere calculată prin prisma art. 619 lei în sumă de 8864,38 lei, precum și suma de 242 000 lei cu titlu de venit ratat pentru imposibilitatea exploatării halei pentru depozitarea produselor agricole. Prin răspunsul din 20 iunie 2015, pârâta a refuzat soluționarea litigiului pe cale amiabilă în varianta propusă de către reclamantă.

Solicită reclamanta încasarea din contul SRL „Vexolding” a sumei de 50 000 lei cu titlu de restituire a avansului, sumei de 9938 lei cu titlu de dobândă de întârziere calculată conform art. 619 Cod civil pentru perioada 17 iunie 2014 – 07 august 2015 și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătorei Ciocana mun. Chișinău din 15 decembrie 2015, acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 23 iunie 2016, a fost admis apelul declarat de către GȚ „Nistiriuc Serghei Nicolae”, casată integral hotărârea Judecătorei Ciocana mun. Chișinău din 15 decembrie 2015 și pronunțată o hotărâre nouă de admitere integrală a acțiunii cu încasarea din contul SRL „Vexolding” în beneficiul GȚ „Nistiriuc Serghei Nicolae” a sumei de 50 000 lei cu titlu de avans, sumei de 19 085 lei cu titlu de penalitate (dobândă de întârziere), sumei de 1800 lei cu titlu de taxă de stat achitată în prima instanță, sumei de 1350 lei cu titlu de taxă de stat în instanța de apel și sumei de 3500 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

La 25 iulie 2016, în termenul prevăzut de art. 434 CPC, SRL „Vexolding” a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 23 iunie 2016 și menținerea hotărârii Judecătorei Ciocana mun. Chișinău din 15 decembrie 2015.

În susținerea recursului, recurenta a invocat că litigiul apărut între părți se datorează integral acțiunilor și inacțiunilor intimatei GȚ „Nistiriuc Serghei Nicolae”, or, potrivit contractului de antrepriză ambele părți și-au asumat obligații reciproce de îndeplinire a clauzelor contractuale, care urmau a fi executate consecutiv și corespunzător. Astfel, intimata-reclamantă trebuia să ofere recurentei pentru montare fundația betonată și să asigure condițiile necesare de efectuare a lucrărilor de către

ultima, inclusiv să efectueze plata în rate înainte efectuării lucrărilor și nu altfel, în termenii prevăzuți de contract.

Indică SRL „Vexolding” că din motiv că GȚ „Nistiriuc Serghei Nicolae” conform pct. 4.2 din contract fiind obligată să transmită fundația deja betonată pentru montarea halei și asigurarea cu energie electrică, nu și-a onorat obligațiile asumate, recurenta-pârâtă i-a propus să execute fundația de sine stătător prin notificarea nr. 36-c din 05 mai 2014, cu solicitarea încheierii unui supliment la contract, dat fiind faptul că la 19 aprilie 2014 s-a constatat necesitatea efectuării obligatorii a expertizelor geologice, geodezice și topografice. Solicitarea dată a fost acceptată de către intimată, fapt confirmat prin înscrisul de pe verso-ul notificării, semnat și ștampilat de către ultima, însă ulterior a invocat că are probleme financiare care în curând vor fi rezolvate.

Menționează recurenta că la 03 iunie 2014 a expediat în adresa GȚ „Nistiriuc Serghei Nicolae” notificarea nr. 45-c, prin care l-a informat că expertizele geologice, geodezice și topografice au fost efectuate contra unei plăți de 11 300 lei și a reiterat faptul asumării angajamentului de executare a fundației cu solicitarea încheierii în acest sens a unui supliment la contractul de antrepriză până la data de 10 iunie 2014. La 29 iulie 2014, reieșind din faptul că intimata se eschivează de la onorarea obligațiilor sale, inclusiv de achitare a plăților tranșat înainte de efectuarea lucrărilor, prin notificarea nr. 13 a informat-o că începând cu data de 27 iunie 2014 lucrările au fost stopate, însă GȚ „Nistiriuc Serghei Nicolae” nu a reacționat.

Declară SRL „Vexolding” că prin notificarea nr. 2 din 20 mai 2015, a informat intimata-reclamantă că pentru a soluționa litigiul pe cale amiabilă necesită ca în termen de 7 zile să rezilieze contractul și să semneze facturile fiscale conform cheltuielilor suportate de către recurentă.

Consideră că anume prin cele menționate se demonstrează aprecierea eronată de către instanța de apel precum că GȚ „Nistiriuc Serghei Nicolae” era îndreptățit să solicite rezilierea contractului de antrepriză la 05 iunie 2015, în condițiile în care rezilierea a fost ulterioară celor invocate supra de către recurenta-pârâtă. Mai mult ca atât, suma de 50 000 lei a fost achitată de către intimată în calitate de rată și nu avans sau arvună în scopul realizării contractului.

Afirmă SRL „Vexolding” că motivul temeinic pentru rezilierea contractului de antrepriză din partea acesteia a fost reaua-credință și neîndeplinirea obligațiilor contractuale de către intimată, ceea ce o absolvă pe prima de obligația de a o despăgubi pe ultima, adică de a-i restitui suma ratei de 50 000 lei.

La 25 august 2016, SRL „Vexolding” a depus recurs suplimentar, invocând că toate acțiunile întreprinse de către societate dovedesc cert diligența și buna-credință, inclusiv dorința de a-și executa obligațiile în modul prevăzut de contract, fapt confirmat prin numeroasele notificări expediate în adresa intimatei GȚ „Nistiriuc Serghei Nicolae”.

Indică recurenta că instanța de apel a apreciat eronat probele administrate, ce a dus la soluționarea greșită a pricinii, or, Curtea de Apel Chișinău nu a combătut în nici un fel poziția și probele prezentate de către SRL „Vexolding”, punând la baza deciziei doar contractul de antrepriză nr. 0416/14 din 16 aprilie 2014 și notificarea privind rezilierea contractului expediată de către GȚ „Nistiriuc Serghei Nicolae” la 05 iunie 2015.

La 08 august 2016, în adresa intimă a fost expediată copia recursului declarat de către SRL „Vexolding” și respectiv, la 25 august 2016 a fost expediată copia recursului suplimentar, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

La 03 octombrie 2016, intimata GȚ „Nistiriuc Serghei Nicolae” a depus referință și la 07 noiembrie 2016 – referință suplimentară, solicitând respingerea recursului declarat de către SRL „Vexolding”, cu menținerea deciziei Curții de Apel Chișinău din 23 iunie 2016. Susține că pretinsa neîndeplinire de către GȚ „Nistiriuc Serghei Nicolae” a obligației de betonare a fundației, nu a fost niciodată invocată de către SRL „Vexolding” în cadrul notificărilor expediate pe parcursul anilor 2014-2015, inclusiv nici în răspunsul la somația intimă, pentru prima dată fiind invocată doar în referința depusă în prima instanță la cererea de chemare în judecată.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 05 octombrie 2016, recursul declarat de către SRL „Vexolding” a fost declarat admisibil.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs și obiecțiile expuse în referință, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis, casată în parte decizia instanței de apel cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

În conformitate cu art. 239 CPC, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată.

Conform art. 572 alin. (2) CC, obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul și în momentul stabilit.

Conform art. 617 alin. (1) CC, dacă nu execută obligația în urma somației primite după scadență din partea creditorului, debitorul se consideră în întârziere ca urmare a somației.

Conform art. 619 alin. (2) CC, în cazul actelor juridice la care nu participă consumatorul, dobânda este de 9% peste rata dobânzii prevăzută la art.585 dacă legea sau contractul nu prevede altfel. Nu este admisă proba unui prejudiciu mai redus.

Din suportul prezent la actele pricinii rezultă că la 16 aprilie 2014, între GȚ „Nistiriuc Serghei Nicolae” și SRL „Vexolding” a fost încheiat contractul de antrepriză nr. 0416/14, potrivit căruia ultima și-a asumat obligația de a proiecta, construi, instala și a transmite până la data de 30 iulie 2014 o hală pentru prelucrarea, depozitarea și păstrarea produselor agricole pe teritoriul s. Petrești, r-l Ungheni. La rândul său, GȚ „Nistiriuc Serghei Nicolae” s-a obligat să achite costul întregului complex de lucrări în valoare de 1 010 000 lei, inclusiv avansul în mărime de 50 000 lei potrivit pct. 6.1 din contract.

Prin ordinul de plată nr. 3 din 17 aprilie 2014, GȚ „Nistiriuc Serghei Nicolae” a transferat în contul SRL „Vexolding” avansul în sumă de 50 000 lei (f.d. 18, vol. I).

Din motivul neexecutării obligațiilor contractuale de către SRL „Vexolding”, la 05 iunie 2015, GȚ „Nistiriuc Serghei Nicolae” a expediat în adresa primei somație privind rezilierea contractului, solicitând totodată achitarea în decurs de 10 zile

calendaristice a avansului achitat în sumă de 50 000 lei (f.d. 1-20, vol. I). Somația a fost recepționată de către SRL „Vexolding” la 10 iunie 2015, potrivit semnăturii pe avizul de recepție (f.d. 21, vol. I).

Prin răspunsul din 20 iunie 2015, SRL „Vexolding” a refuzat soluționarea litigiului pe cale amiabilă în varianta propusă de către SRL „Vexolding”, solicitând prezentarea la sediul companiei pentru soluționarea amiabilă a situației create și semnarea unui acord privind rezilierea contractului de antrepriză și a facturii fiscale conform cheltuielilor suportate (f.d. 22-23, vol. I).

Pe cale de consecință, la 07 august 2015, GȚ „Nistiriuc Serghei Nicolae” s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Vexolding”, solicitând încasarea sumei de 50 000 lei cu titlu de restituire a avansului, sumei de 9938 lei cu titlu de dobândă de întârziere calculată conform art. 619 Cod civil pentru perioada 17 iunie 2014 – 07 august 2015 și cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătorei Ciocana mun. Chișinău din 15 decembrie 2015, acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Instanța de fond a constatat că SRL „Vexolding” a notificat GȚ „Nistiriuc Serghei Nicolae” despre necesitatea acordării unui termen suplimentar și încheierii unui acord suplimentar, propunându-i totodată și construcția fundației betonate de către companie, deși această obligație a fost asumată de a fi executată de către reclamantă, însă ultima nu a reacționat la notificările expediate. Din considerentele menționate, prima instanță a conchis că comportamentul GȚ „Nistiriuc Serghei Nicolae” a dus la imposibilitatea SRL „Vexolding” de a-și executa obligațiile asumate în termenul stabilit.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 23 iunie 2016, a fost admis apelul declarat de către GȚ „Nistiriuc Serghei Nicolae”, casată integral hotărârea Judecătorei Ciocana mun. Chișinău din 15 decembrie 2015 și pronunțată o hotărâre nouă de admitere integrală a acțiunii cu încasarea din contul SRL „Vexolding” în beneficiul GȚ „Nistiriuc Serghei Nicolae” a sumei de 50 000 lei cu titlu de avans, sumei de 19 085 lei cu titlu de penalitate, sumei de 1800 lei cu titlu de taxă de stat achitată în prima instanță, sumei de 1350 lei cu titlu de taxă de stat în instanța de apel și sumei de 3500 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

În motivarea soluției sale, instanța de apel a constatat că faptul rezilierii contractului de antrepriză nr. 0416/14 din 16 aprilie 2014 este unul împlinit și nu a fost contestat de către părți, obiectul acțiunii referindu-se la repunerea părților în poziția inițială, în special în condițiile constatării evidente a faptului neexecutării contractului pe perioada de aproximativ 1 an. Prin urmare, reieșind din faptul că SRL „Vexolding” nu și-a executat obligațiile contractuale, Curtea de Apel Chișinău a ajuns la concluzia temeiniciei acțiunii înaintate de către reclamantă.

Analizând circumstanțele expuse și prevederile legale citate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră întemeiată concluzia instanței de apel privind admiterea acțiunii cu restituirea avansului achitat, dat fiind faptul că GȚ „Nistiriuc Serghei Nicolae” a executat în termen obligația de achitare a avansului, transferând pe contul SRL „Vexolding” suma de 50 000 lei, fapt confirmat prin ordinul de plată nr. 3 din 17 aprilie 2014, însă ultima nu a executat obligațiile asumate prin contract în termenul stabilit.

Totodată, instanța de recurs constată că Curtea de Apel Chișinău eronat a indicat în dispozitivul deciziei din 23 iunie 2016 că suma de 19 085 lei se încasează din contul SRL „Vexolding” cu titlu de penalitate, deși în partea motivată a deciziei a indicat și calculat suma dată cu titlu de dobândă de întârziere, în condițiile în care intimata-reclamantă în cererea de chemare în judecată a solicitat doar încasarea dobânzii de întârziere, fără a solicita și încasarea penalității.

În acest sens, se reține că instanța de apel corect a calculat dobânda de întârziere conform prevederilor art. 619 alin. (2) Cod civil, adică reieșind din rata de refinanțare a Băncii Naționale a Moldovei plus 9 %, însă eronat a determinat perioada pentru care urmează a fi încasată dobânda de întârziere, și anume 17 aprilie 2014 (data achitării avansului) – 31 martie 2016 (data până la care GȚ „Nistiriuc Serghei Nicolae” a solicitat a fi încasată dobânda de întârziere în cererea de apel în conformitate cu art. 372 alin. (3) CPC).

Or, conform prevederilor art. 617 alin. (2) Cod civil, citate supra, dacă nu execută obligația în urma somației primite după scadență din partea creditorului, debitorul se consideră în întârziere ca urmare a somației.

Din conținutul normei date rezultă că creditorul trebuie să someze debitorul, adică să-i pretindă executarea obligației ajunse la scadență, iar debitorul se va considera în întârziere numai dacă nu a executat obligația sa, ca urmare a somației.

Prin urmare, dobânda de întârziere urmează a fi calculată începând cu data de 20 iunie 2015 (data recepționării de către SRL „Vexolding” a somației expediate de către GȚ „Nistiriuc Serghei Nicolae”, și anume 10 iunie 2015, potrivit semnăturii pe avizul de recepție, plus 10 zile acordate pentru executarea obligației).

Astfel, potrivit calculului prezentat de către intimata-reclamantă GȚ „Nistiriuc Serghei Nicolae”, care este efectuat în corespundere cu prevederile legii (f.d. 25-29, 104-108, volumul I), pentru perioada 20 iunie 2015 – 31 martie 2016, cuantumul dobânzii de întârziere constituie 10 778, 09 lei.

În circumstanțele relevate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că urmează a fi încasată din contul SRL „Vexolding” în beneficiul GȚ „Nistiriuc Serghei Nicolae” dobânda de întârziere în sumă de 10 778, 09 lei.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că decizia instanței de apel este neîntemeiată în partea încasării penalității, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de către SRL „Vexolding”, a casa decizia Curții de Apel Chișinău din 23 iunie 2016 în partea încasării penalității în sumă de 19 085 lei și a pronunța în această parte o hotărâre nouă de încasare din contul SRL „Vexolding” în beneficiul GȚ „Nistiriuc Serghei Nicolae” a dobânzii de întârziere în sumă de 10 778, 09 lei. În rest, decizia instanței de apel urmează a fi menținută.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Vexolding”.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 23 iunie 2016 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Gospodăriei Țărănești „Nistiriuc Serghei Nicolae” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Vexolding” cu privire la încasarea avansului, dobânzii de întârziere și cheltuielilor de judecată, în partea încasării din contul Societății cu Răspundere Limitată „Vexolding” în beneficiul Gospodăriei Țărănești „Nistiriuc Serghei Nicolae” a sumei de 19 085 lei cu titlu de penalitate și se pronunță în această parte o hotărâre nouă prin care:

Se încasează din contul Societății cu Răspundere Limitată „Vexolding” în beneficiul Gospodăriei Țărănești „Nistiriuc Serghei Nicolae” suma de 10 778 (zece mii șapte sute șaptezeci și opt), 09 lei cu titlu de dobândă de întârziere.

În rest, decizia Curții de Apel Chișinău din 23 iunie 2016 se menține.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței, judecător

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Iurie Bejenaru

Ion Druță

Nicolae Craiu